

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 984/23
9.8.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Станиславе Митровић, председника већа, Маје Чогурић и Александре Лековић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Весна Величковић, адвокат из Велике Плана, Момира Гајића бр.15, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Томислав Петровић, адвокат из Крагујевца, Љубомира Недељковића бр. 7, ради утврђења права својине, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Великој Плани П 2690/18 од 27.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 9.8.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Великој Плани П 2690/18 од 27.10.2022. године у ставу првом и трећем изреке.

Образложење

Побијаном пресудом ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле па је према туженом утврђено да је тужилца по основу датог издржавања сада пок.ВВ, бив. Из ..., а по основу Уговора о доживотном издржавању који је закључен између сада пок.ВВ, као примаоца издржавања и туженог ББ, као даваоца издржавања, који је оверен од стране Општинског суда у Великој Плани ЗР 149/98 од 10. јуна 1998. године, власник 1/2 непокретности означене као: к.п.бр.... од 34,49 а, к.п.бр.... од 12,03 а, к.п.бр... од 25,05 а, к.п.бр.... од 41,36 а, к.п.бр....од 48,96 а, к.п.бр.... од 24,00 а, са породичном стамбеном зградом 1, бр.2 и број 3 и помоћном зградом број 4 и број 5 на наведеној парцели, све КО ..., које је било власништво примаоца издржавања ВВ из ... са целим уделом, к.п.бр.... од 87,58 а, к.п.бр.... од 10,97 а, к.п.бр.... од 1,10 а, к.п.бр.... од 14,38 а, к.п.бр.... од 38,75 а, к.п.бр... од 16,70 а, к.п.бр... од 14,21 а, к.п.бр... од 2,10 а, к.п.бр.... од 1,40 а, све КО ... које је било власништво примаоца издржавања ВВ са уделом од 1/2, што је тужени, као уписани власник на наведеним непокретностима по основу Уговора о доживотном издржавању, који је оверен од стране Општинског суда у Великој Плани З Р 1498/98 од 10.6.1998. године, дужан да призна и трпи, да се тужилца на основу ове пресуде укњижи власником са 1/2 удела на напред наведеним непокретностима код РГЗ – СКН Велика Плана, а без даљег присусва и одобрења

туженог. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је тужилца поред досуђених непокретности из става првог изреке власник 1/2 непокретности означене као к.п.бр... и к.п.бр..., што је тужени дужан признати и дозволити тужилци да се упише код РГЗ – СКН Велика Плана и без даљег присуства и одобрења туженог. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 138.988,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности одлуке па до коначне исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени, побијајући у ставу првом и трећем изреке, из свих законских разлога.

Испитујући првостепену пресуду у границама прописаним чланом 386 ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама) апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју се неосновано указује жалбом. У пресуди су наведени јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, због чега пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према правилно утврђеном чињеничном стању, тужилца и тужени су најпре били у ванбрачној заједници, па су брак закључили 2003. године а развели су се 2010. године и имају заједничку децу, сина ГГ рођеног 1998. године и ћерку ДД рођену 1999. године. Током 1998. године након што су избегли из Хрватске они су дошли на разговор код ВВ и ЂЂ, који су тражили млади брачни пар да живи са њима заједно у домаћинству и да им пружа издржавање и да се брину о њима, а који су са странкама и направили такав договор. Тужени је као давалац издржавања са сада покојним ВВ и његовом супругом ЂЂ, као примаоцима издржавања дана 10.6.1998. године закључио Уговор о доживотном издржавању, који је оверен код Општинског суда у Великој Плани под бројем ЗР 149/98 од 10.6.1998. године. Овим уговором констатовано је да примаоци издржавања од имовине имају непокретности у..., ... и ..., као и покретну имовину и крупну и ситну стоку. Затим, да су ВВ и ЂЂ у подмаклим годинама, иначе су оронулог здравља и као такви постали су већ неспособни за привређивање па им је даљи опстанак без туђе помоћи постао немогућ, те зато овим уговором желе да сву своју имовину иза своје своје смрти оставе даваоцу издржавања, а која непокретна имовина се састоји од непокретности које су ближе наведене у ставу првом изреке побијане пресуде (сходно уговору и Записнику РГЗ бр. 951-1686/2006 од 19.12.2006. године) као власништво ВВ, као и ванкњижну имовину која се налази у КО ..., ЗКУЛ бр... и ЗКУЛ ... КО ..., које парцеле су ближе наведене у самом уговору и власништво су ЕЕ, као и непокретности које су ближе наведене у самом уговору и власништво су ЂЂ. Надаље, примаоци издржавања остављају иза своје смрти даваоцу издржавања све своје покретне ствари. За узврат давалац издржавања се обавезао да их издржава, обезбеђује им храну и огрев за зиму, плаћа све трошкове око имања, за случај болести лечи, сахрани по месним обичајима и изда сва подушја и да подигне надгробни споменик. Тужилца је учествовала у испуњењу обавеза из уговора о доживотном издржавању које је на себе преузео уговором тужени, одржавала је хигијену у кући, прала, припремала

храну, старала се о деци, помагала туженом у пословима у њиви, старала се о домаћинству и о примаоцима издржавања. Поред тога, тужила је након смрти ВВ када је отишла у Аустрију да ради слала новац супругу за издржавање деце и ЂЂ, за плаћање трошкова комуналија и хране, а од 2010. године за старање ЂЂ ангажовала је жене које плаћа.

Решењем Основног суда у Великој Плани О 72/00 од 20.4.2000. године обустављен је поступак расправљања заоставштине пок. ВВ, бив. Из ..., преминулог 30.1.2000. године услед непостојања имовине. Према подацима катастра непокретности и извештаја РГЗ – СКН Велика Плана од 23.7.2019. године, овде тужени је уписан са целим уделом у ЛН бр.... КО ... на кп.бр....., ..., ..., ..., ... и објектима, кп. бр.... и у ЛН бр. ... исти је уписан са уделом 1/2 на кп.бр. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... и ... на основу решења О 360/57 из септембра 1957. године Среског суда у Великој Плани, уговора о доживотном издржавању ЗР 149/98 од 10.6.1998. године и решења О 72/2000 од 20.4.2000. године Општинског суда у Великој Плани.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, применом чланова 171 и 180 став 2 ЗПП, првостепени суд је правилно закључио да предметна непокретна имовина представља заједничку имовину тужиле и туженог јер је стечена радом у току трајања њихове брачне заједнице. Ово зато што имовина примљена на основу уговора о доживотном издржавању представља заједничку имовину супружника ако је у издржавању обавезе давања издржавања учествовао поред уговореног даваоца и његов супружник, а имовина представља накнаду за пружене услуге издржавања и резултат је рада оба супружника, без обзира на облик пружања услуге издржавања, врсту конкретних послова и њихову вредност и без обзира на то ко је од њих, са примаоцем издржавања закључио уговор. По оцени првостепеног суда, у конкретном случају оба супружника, односно и тужила и тужени понашали су се као једна уговорна страна и ангажовали су се у свим пословима према примаоцима издржавања, па се њихова солидарност у извршавању обавеза вреднује и кроз њихов једнак допринос у стицању заједничке имовине.

Како се сходно одредби члана 180 став 2 Породичног закона претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, та претпоставка јесте оборива али ова законска одредба значи обавезу супротне стране која претпостављени удео супружника оспорава да ту оспорену чињеницу и докаже, а што значи да је тужени био у обавези да предложи доказе да тужилци не припада право на 1/2 заједничке стечене имовине. Дакле, на туженом је био терет да доказује да учешће тужиле у спорној имовини није та једна тражена 1/2 од предметне имовине. Имајући у виду да се допринос тужиле огледа у обављању послова домаћице и чувању деце, да је помагала туженом у пословима у њиви, да се старала о домаћинству, прала, пеглала, спремала храну, а када је отишла у Аустрију слала је од зараде новац супругу за издржавање деце и ЂЂ и за плаћање трошкова комуналија и хране, као и допринос туженог у виду прихода од зараде коју је остваривао од рада од пољопривреде и продаје стоке, које стицање зараде му је олакшано од стране супруге, која је искључиво бринула о деци док није отишла у Аустрију, првостепени суд је правилно оценио да је допринос тужиле и туженог у стицању предметних непокретности са по 1/2 удела.

Правилно је првостепени суд оценио неоснованим наводе туженог да је тужба

преурањена указујући да обавеза даваоца издржавања још увек траје према уговорачу ЂЂ, као и да је обавеза даваоца издржавања у случају када се као примаоци издржавања јављају брачни другови, недељива и имовина преминулог брачног друга не прелази у својину даваоца издржавања тренутком смрти једног од брачних другова, већ то право зависи од испуњења својих обавеза према другом брачном другу који је прималац издржавања. Ово из разлога што у конкретном случају уговор о доживотном издржавању има за предмет посебну имовину прималаца издржавања и издржавање је уговорено у корист обоје, а тужени је након смрти пок. ВВ уписан као носилац права својине на имовини која је била предмет уговора у доживотном издржавању, а била је уписана на сада покојног ВВ.

Имајући у виду да је утврђено да су тужилца и тужени били у ванбрачној односно брачној заједници у време закључења уговора и испуњавања обавеза из истог до смрти примаоца ВВ (а и касније па и након развода) те како су на страни давалаца фактички били тужилца и тужени јер су супружници издржавали примаоце из заједничке имовине и заједнички се старали о њима, то имовина овог примаоца припада обома сходно члановима 171, 180 став 2 и 191 Породичног закона. Због тога чињеница да је у ставу првом изреке пресуде наведен као основ стицања права својине тужилце уговор о доживотном издржавању не чини изреку пресуде неразумљивом и противречном самој себи и разлозима који су наведени у погледу битних чињеница због чега нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се жалбом неосновано указује у погледу изреке пресуде, а то што је утврђено да је тужилца власник на наведеним непокретностима управо јесте стицање права својине тужилце на основу Породичног закона, по ком основу је тужилца и поднела тужбу, због чега су супротни жалбени наводи којима се указује да чињеница да ли је неко власник се не утврђује, оцењени неоснованим.

Неосновано се жалбом наводи да је приликом одређивања доприноса у стицању заједничке имовине, првостепени суд погрешно утврдио допринос сваког од брачних другова јер је требало првенствено да утврди шта представља имовину која је стечена за време трајања заједнице живота, а која имовина представља заједнички стечену имовину, након тога да утврди вредност посебне имовине сваког од брачних другова које су унете у заједницу живота, те приходе које остварују из посебне имовине, те да исту вредност одбије од вредности заједнички стечене имовине, ако је исте било, те да првостепени суд није ценио ни допринос сваке од парничних странака у очувању и увећању вредности имовине која представља тековину, јер оно што је било ко од парничних странака учинио да се вредност имовине увећа и спречи да се смањи њена вредност, доводи до увећања тековинског дела. Ово имајући у виду да странке нису тврдили да је било која од њих унела посебну имовину у ванбрачну, односно брачну заједницу, нити су за тако нешто приложиле доказе, а терет доказивања осталих тврдњи, односно да је већи удео туженог у стицању заједничке имовине из члана 180 став 3,4 и 5 Породичног закона је био на туженом, за шта тужени, како то правилно закључује првостепени суд није пружио доказе којима би оборио претпоставку једнаких удела из члана 180 став 2 Породичног закона.

Првостепени суд је из изведених доказа правилно утврдио све битне чињенице а правилност овако утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу наводима жалбе туженог која оспоравањем оцене доказа заправо оспорава правилност утврђеног

чињеничног стања. Првостепени суд је изведене доказе оценио у свему на начин прописан чланом 7 и 8 ЗПП, како сваки појединачно тако у склопу свих изведених доказа, па је на тај начин оценио и страначки исказ тужиле која је навела да је уз сагласност мужа отишла да ради у иностранство на привремени рад да би зарадила новац за породицу, те да је почев од децембра 2000. године када је отишла па до 2009. године она супругу слала новац из Аустрије за издржавање деце и ЋЋ, али и туженог који у том периоду није радио. Због тога су супротни жалбени наводи којима се указује да из њеног исказа произлази да је новац који је слала женама које су се старале о деци и ЋЋ, дат на име издржавања деце, што је законска обавеза тужиле, те давање новчаних износа који представља обавезу родитеља не може да се третира као давање ради извршења уговора о доживотном издржавању, односно као допринос у стицању имовине, оцењени неснованим, посебно што се тужилца ангажовала жене да се брину од ЋЋ тек од 2010. године. Из страначког исказа тужиле не произилази да је новац слала само ради издржавања деце а не по основу извршења уговора о доживотном издржавању, на чему жалба без основа потенцира.

Осталим наводима жалбе не доводи се у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, због чега, иако цењени нису посебно образлагани на основу овлашћења другостепеног суда из члана 396 став 1 ЗПП.

Одлука о трошковима поступка донета је правилном применом члана 153 и 154 ЗПП, с обзиром на успех тужиле у спору која је заступана од стране пуномоћника из реда адвоката. Њихова висина правилно је обрачуната имајући у виду вредност предмета спора, применом важеће Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у РС и Таксене тарифе из Закона о судским таксама. Тужилци на име трошкова парничног поступка припада и законска затезна камата од дана извршности пресуде па до исплате, у складу са чланом 277 став 1 и 324 ЗОО.

Са свега изнетог, на основу члана 390 ЗПП одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председник већа – судија
Станислава Митровић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић